

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет соціології і права
Кафедра охорони праці, промислової та цивільної безпеки

Охорона праці та цивільний захист

Спеціальність 054 Соціологія
Освітньо-професійна програма Врегулювання конфліктів та медіація

Курс	4
Семестр	8

Статус Обов'язкова
Форма навчання Денна/заочна
Семестровий контроль Залік

ECTS	2
Годин	60

Інформація про викладача

ПІБ	Арламов Олександр Юрійович Доцент, кандидат технічних наук
Профіль викладача	http://opcb.kpi.ua/?p=1530
e-mail	o.arlamov@kpi.ua

Розподіл годин та занять

Форма навчання	Аудиторні заняття					
	Лекції		Семінарські заняття		Лабораторні	
	заняття	години	заняття	години	заняття	години
Денна	9	18	9	18	0	0
Заочна	1	2	2	4	0	0

Анотація навчальної дисципліни

Предметом навчальної дисципліни є законодавчі, нормативно-правові, соціально-економічні, інженерно-технічні та санітарно-гігієнічні основи безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту. Особлива увага приділяється:

- теоріям та стилям лідерства, технологій розробки та прийняття управлінських рішень, побудови корпоративної культури та управління персоналом;
- принципам та правилам здорового способу життя, суспільної та особистої гігієни, раціональної організації активного відпочинку тощо.

Мета курсу

Метою кредитного модуля є набуття студентом, знань та умінь для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з обов'язковим дотриманням вимог безпеки і стандартів з охорони праці, використанням останніх досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду безпеки, збереження життя, здоров'я та працездатності; сформувати у студентів відповідальність за особисту та колективну безпеку у повсякденних умовах та під час надзвичайних ситуацій і воєнного стану, з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності на первинній посаді..

Навіщо це потрібно студенту?

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Охорона праці та цивільний захист» бакалаври у відповідних напрямках підготовки, повинні бути здатними вирішувати професійні завдання та володіти наступними компетенціями:

- здатність критично оцінювати й переосмислювати накопичений досвід (власний і чужий), аналізувати свою професійну діяльність;
- здатність гнучко адаптуватися до різних професійних ситуацій, проявляти творчий підхід, ініціативу;
- здатність працювати з інформацією: знаходити, оцінювати й використовувати інформацію з різних джерел, необхідну для вирішення професійних завдань;
- здатність використовувати у професійній діяльності базові знання у галузі природничих і соціально-поведінкових наук;
- використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність до ідентифікації, оцінювання та управління реальними та потенційними ризиками та загрозами безпеки життєдіяльності людини, держави і суспільства;
- здатність налагоджувати та підтримувати комунікацію між різними сторонами конфлікту.

Передумови до вивчення:

У структурно-логічній схемі дисципліна «Охорона праці та цивільний захист» вивчається на етапі підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, та основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Це забезпечує можливість викладання дисципліни з урахуванням професійної орієнтації майбутніх фахівців.

Перелік тем

Розділ 1 Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку.

Тема 1.1. Безпека життєдіяльності, як базова концепція сталого розвитку.

Тема 1.2. Системний аналіз як метод дослідження в БЖД. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Тема 1.3. Аналіз умов праці. Основні поняття фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Тема 1.4. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я. Загальні принципи надання першої долікарської допомоги.

Розділ 2 Охорона праці, як запорука збереження здоров'я та працездатності.

Тема 2.1. Законодавчі, нормативно-правові та соціально-економічні основи охорони праці.

Тема 2.2. Організація і управління охороною праці.

Тема 2.3. Аналіз умов праці. Основні поняття фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Тема 2.4. Основи виробничої безпеки. Пожежна безпека на об'єктах господарської діяльності.

Розділ 3. Цивільний захист населення і територій.

Тема 3.1. Законодавчі та нормативно-правові основи цивільного захисту

Тема 3.2. Єдина державна система цивільного захисту. Режими функціонування єдиної системи цивільного захисту.

Тема 3.3. Організація і забезпечення ЦЗ на ОГД

Тема 3.4. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях. Захист населення в надзвичайних ситуаціях.

Результати навчання¹

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Контрольні заходи оцінювання	Термін виконання
1	Знання категорійно-понятійного апарату з безпеки життєдіяльності, таксономії небезпек. Вміння оцінювати ризик як кількісну оцінку небезпек. Знання загальних принципів надання першої долікарської допомоги	Виконання практичних робіт, експрес-контрольна 1	Тиждень 1-3
2	Знання законодавчих, нормативно-правових та соціально-економічних основ охорони праці. Знання базових положень організації і управління охороною праці в організації	експрес-контрольна 2	Тиждень 4-5
3	Вміння аналізувати умови праці, проводити санітарно-гігієнічну оцінку робочих місць. Знання основ виробничої та пожежної безпеки	Виконання практичних робіт	Тиждень 6-7
4	Знання законодавчих та нормативно-правових основ цивільного захисту. Вміння класифікувати надзвичайні ситуації техногенного, соціально-політичного і військового характеру. Знання основних принципів та способів захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій	експрес-контрольна 3	Тиждень 8-9

Форми та технології навчання

Навчальні заняття з дисципліни «Охорона праці та цивільний захист» проводяться у формі лекційних та практичних занять. Лекції відбуваються у формі діалогу, коли викладач задає зустрічні запитання аудиторії щодо навчального матеріалу, може попросити дати оперативну відповідь на поточне запитання, або матеріал попередніх занять. В процесі лекційних занять відбуваються 3 експрес-контрольні на знання ключових понять навчального курсу.

Основною формою роботи на практичному занятті є розв'язання варіанту індивідуальних завдань, які оцінюються за якістю отриманих результатів та висновків.

Навчальні ресурси

Всі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали і нормативно-правові акти опубліковані на офіційному сайті кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки <http://opcb.kpi.ua/>.

¹ Learning outcomes.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Практичні роботи	60	10	60	60
2.	Експрес-опитування (тестові питання)	40	2	20	40
	Всього				100

Умови отримання заліку

Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг 40-59 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку у системі ECTS, пишуть підсумкову контрольну роботу. Студенти, які мають рейтинг нижче 40 балів, мають добрати бали для допуску до залікового тесту. У випадку складання залікового тесту попередній рейтинг студента з кредитного модуля скасовується, і він отримує оцінку за результатами виконання підсумкової контрольної роботи. Ця оцінка є остаточною.

Підсумкова контрольна робота містить 50 тестових запитань, які формулюються на основі матеріалу, розглянутого на лекціях та практичних. Максимальна оцінка складає 100 балів.

Критерії оцінювання залікового тесту наступні:

- «відмінно» отримує студент, який дав правильні відповіді не менше ніж на 95 % запитань – 95-100 балів;
- «дуже добре» отримує студент, який дав правильні відповіді не менше ніж на 85 % запитань – 85-94 балів
- «добре» отримує студент, який дав правильні відповіді не менше ніж на 75 % запитань – 75-84 балів;
- «задовільно» отримує студент, який дав правильні відповіді не менше ніж на 65 % запитань – 65-74 бали;
- «достатньо» отримує студент, який дав правильні відповіді не менше ніж на 60 % запитань – 60 -65 бали;
- «незадовільно» отримує студент, який правильно відповів менше ніж на 60% запитань.

Політика навчальної дисципліни**Порушення термінів виконання завдань та заохочувальні бали**

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	10 балів за кожну участь	Штрафних балів з дисципліни не передбачається.	-

Відвідування занять

Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекція не додаються. Втім, вагова частина рейтингу студента формується через активну участь у заходах на практичних заняттях, а саме у вирішенні задач, участі у ділових іграх, аналіз конкретних

Охорона праці та цивільний захист

ситуацій, груповій та індивідуальній роботі. Тому пропуск практичного заняття не дає можливість отримати студенту бали у семестровий рейтинг.

Пропущені контрольні заходи

Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого тижня. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, студент, якій не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання заліку в основну сесію.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна «Регіональне управління та місцеве самоврядування» може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Позааудиторні заняття

Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Охорона праці та цивільний захист

Матриця відповідності результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

30 15 Охорона праці та цивільний захист			
Програмні результати навчання		Методи навчання	Форми оцінювання
ЗН8	Знання особливостей комунікації з зовнішнім середовищем та всередині соціальної групи; принципів та механізмів налагодження ефективної комунікації	Проблемний, робота з навчальною літературою, текстом,	Практична перевірка, експрес-контрольні, залік
ЗН9	Знання теорій та стилів лідерства, технологій розробки та прийняття управлінських рішень, побудови корпоративної культури та управління персоналом	Метод кейсів, робота з навчальною літературою, текстом	Практична перевірка, експрес-контрольні роботи
ЗН10	Знання принципів та правил здорового способу життя, суспільної та особистої гігієни, раціональної організації активного відпочинку тощо.	Метод ретроспекції (пригадування), імітаційні методи	Практична перевірка, експрес-контрольні,
УМ11	Уміння самостійно опанувати нову галузь знань, відмінну від основної професійної, набувати нових знань, вмінь і навичок, необхідних для отримання додаткової суміжної або нової кваліфікації	Метод кейсів, методи демонстрації перед студентами зразків пошукової діяльності	Практична перевірка, експрес-контрольні, залік
УМ12	Уміння володіти навичками ведення здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я та фізичного розвитку	Метод демонстрування, метод активізуючих запитань	Практична перевірка